

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Το παρόν λεξικό παρουσιάζει την ιδιοτυπία ότι απευθύνεται σε μαθητές Γυμνασίου και ότι περιορίζεται υποχρεωτικά σε τριακόσιες περίπου σελίδες. Συνεπώς, οι ακόλουθες παράμετροι έπρεπε να αντιμετωπιστούν:

1) Το **περιεχόμενο του γλωσσικού υλικού**. Ήταν από την αρχή σαφές ότι η προσπάθεια έπρεπε να βασιστεί στο εγκυρότερο λεξικό της Αρχαίας Ελληνικής, το λεξικό των Henry Liddell, Robert Scott και Henry Jones (= LSJ, αρ. 1 στη βιβλιογραφία) και στο αναθεωρημένο συμπλήρωμά του, που δημοσιεύτηκε το 1996. Ωστόσο, χρειαζόταν να γίνει δραστική περικοπή και στο μέγεθος του λημματολογίου και στον αριθμό των σημασιών του κάθε λήμματος. Αποφασίστηκε λοιπόν να χρησιμοποιηθούν τα εξής δύο κριτήρια για τη συγκρότηση του λημματολογίου: (α) Να ενταχθούν στο λεξικό οι λέξεις εκείνες που απαντούν με κάποια σχετική συχνότητα στα πεζά κείμενα του 5ου και 4ου αι. π.Χ. της αττικής διαλέκτου και από τις σημασίες της κάθε λέξης να καταχωριστούν μόνον εκείνες που είναι κοινότερες στην εν λόγω γραμματεία. Η δυσκολία στην υλοποίηση της απόφασης αυτής έγκειται κυρίως στο ότι δεν υπάρχει καμία στατιστική του λεξιλογίου της κλασικής αττικής πεζογραφίας που να δείχνει το συχνότερο λεξιλόγιό της, πράγμα που θα αποτελούσε έναν ασφαλή οδηγό για την κατάρτιση του βασικού λημματολογίου του λεξικού μας, κατά το πρότυπο λ.χ. της σύνταξης των εγχειριδίων που προορίζονται για τη διδασκαλία των ευρωπαϊκών γλωσσών. Έτσι είναι αναπόφευκτο να έχει παρεισφρήσει ένα στοιχείο υποκειμενικότητας στον τομέα αυτόν. Ποιητικές πάντως λέξεις δεν περιλαμβάνονται σχεδόν ποτέ στο λεξικό, εκτός και αν πρόκειται για ποιητικές λέξεις που διαφωτίζουν την ετυμολογία των αντίστοιχων λέξεων του πεζού λόγου [λ.χ. *ἀοιδή* > *ὠδή*], και για το λόγο αυτόν εμφανίζονται, εάν συντρέχει ο ειδικός αυτός λόγος, μόνον στο ετυμολογικό μέρος ορισμένων λημμάτων. (β) Να μην περιληφθούν λέξεις της αρχαίας ελληνικής που είτε επιβιώνουν με φυσική γλωσσική εξέλιξη είτε επανήλθαν με λόγια επέμβαση στη νέα ελληνική και είναι απόλυτα κατανοητές σήμερα (λ.χ. *ἄγαμος*, *ἀγκάλη*, *θρηνέω*, *ἰκέτης* κτλ.).

2) Η **εγκυσιτικότητα προς το μαθητή**. Οι χρηστικές πληροφορίες εισάγονται με χρώματα ή ειδικά σύμβολα, με τα οποία εύκολα εξοικειώνεται ο μαθητής και βρίσκει γρήγορα και άμεσα τη σημασιολογική, ετυμολογική ή άλλη πληροφορία που αναζητεί.

Το παρόν λεξικό συντάχθηκε με βάση τις παρακάτω προγραμματικές αρχές:

A. Λημματικοί τύποι και υπολημματικοί τύποι

Ως «λημματικοί τύποι» ή απλά «λήμματα» χαρακτηρίζονται οι «βασικές μονάδες του λημματολογίου» ή απλά «λέξεις», οι οποίες βρίσκονται στην αρχή κάθε «λεξικογραφικού άρθρου» και είναι τυπωμένες με κόκκινα έντονα στοιχεία, ώστε ο εντοπισμός τους από το χρήστη του λεξικού να γίνεται εύκολα και γρήγορα. Στις βασικές αυτές μονάδες, όπως είναι φυσικό, έχουν περιληφθεί λέξεις που ανήκουν σε όλα τα μέρη του λόγου (ουσιαστικά, ρήματα, αντωνυμίες, προθέσεις κτλ.). Για

καθεμιά από αυτές έχουν εφαρμοστεί συγκεκριμένες συμβάσεις λημματογράφησης, οι οποίες είναι οι εξής:

(α) Για τα ουσιαστικά: Ο κανονικός τύπος του λήμματος είναι η ονομαστική ενικού, η οποία είναι τυπωμένη με κόκκινα έντονα στοιχεία [**ἄγορά, -ᾶς, ἡ**]. Για όσες περιπτώσεις το ουσιαστικό απαντά σε δύο μορφές, δίνεται και δεύτερος λημματικός τύπος, πάλι με έντονα κόκκινα στοιχεία, ο οποίος χωρίζεται από τον πρώτο με το σύμβολο & (με μαύρα στοιχεία). Ακολουθεί η κατάληξη της γενικής και το άρθρο του ουσιαστικού.

(β) Για τα επίθετα, τις αντωνυμίες, τις μετοχές: Ο κανονικός τύπος του λήμματος είναι η ονομαστική ενικού του αρσενικού γένους. Κατόπιν, έπειτα από κόμμα, καταγράφονται οι αντίστοιχες καταλήξεις του θηλυκού και του ουδέτερου γένους [**ἄγαθός, -ή, -ὸν ἢ βαρύς, -εῖα, -ύ**]. Εάν στην κατηγορία των δικατάληκτων τριγενών επιθέτων της γ' κλίσης υπάρχει μετακίνηση του τόνου στο ουδέτερο γένος, τότε καταγράφεται για λόγους ευκρίνειας η κατάληξη του αρσενικού/θηλυκού και η ονομαστική του ουδέτερου [**ἄνάντης, -ης, ἄναντες**].

(γ) Για τα ρήματα: Ο κανονικός τύπος του λήμματος είναι το α' ενικό πρόσωπο του ενεστώτα της οριστικής [**ἄγω**], εκτός από τις περιπτώσεις των ρημάτων που απαντούν μόνο στο γ' πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα [**δει**]. Σε περίπτωση πολυτυπίας ισχύει ό,τι και για τα ονομαστικά στοιχεία του λημματολογίου, δηλαδή καταγράφονται όλοι οι τύποι [**ἀπόλλυμι & ἀπολλύω**].

(δ) Για τα άκλιτα μέρη του λόγου (προθέσεις, συνδέσμους, επιρρήματα, επιφωνήματα): Σε περίπτωση πολυτυπίας καταχωρίζονται όλοι οι τύποι [**ἄχρι & ἄχρισ**].

Οι υπολημματικοί τύποι απαρτίζονται από λέξεις που υπάγονται στο βασικό λήμμα, γιατί έχουν άμεση μορφολογική και σημασιολογική σχέση με αυτό. Οι υπολημματικοί τύποι, για τους οποίους παρέχεται ξεχωριστή ερμηνεία (κάποτε και με παραδείγματα ή παραθέματα), μπορούν να ανήκουν σε όλα τα μέρη του λόγου, συνήθως όμως είναι ρηματικοί τύποι της μέσης ή της παθητικής φωνής [βλ. λήμμα **ἐπιτίθημι**, σημ. 4], απρόσωπα ρήματα ή μετοχές [βλ. λήμμα **εἰκός**, σημ. 1], καθώς και τύποι επιρρημάτων [βλ. λήμμα **εὐπετής**, σημ. 2]. Οι υπολημματικοί τύποι είναι τυπωμένοι με κανονικά μαύρα στοιχεία και δε συγχέονται με τους βασικούς λημματικούς τύπους (που είναι τυπωμένοι σε έντονο κόκκινο χρώμα), στους οποίους και υπάγονται.

B. Διάρθρωση του λεξικογραφικού άρθρου

Μετά το λημματικό τύπο ή το βασικό λήμμα παρατίθενται:

(α) Απαραίτητα η γραμματική κατηγορία του λημματικού τύπου (π.χ. ρήμα, ουσιαστικό κτλ.) με κεφαλαία στοιχεία μικρότερου μεγέθους σε χρώμα μπλε.

(β) Ενδεχομένως σύντομα σχόλια για τις γραμματικές ιδιότητες του βασικού λήμματος (για ουσιαστικά λ.χ. «μεταπλαστό», για ρήματα «αποθετικό, μεταβατικό κτλ.»). Όλες αυτές οι πληροφορίες αυτής της κατηγορίας, που προσφέρουν ευρύτερη ενημέρωση στο χρήστη του λεξικού, καταγράφονται σε ξεχωριστή σειρά, κάτω από το λημματικό τύπο και πριν από τη σημασιολογική επεξεργασία του λήμματος, με μικρότερα στοιχεία.

(γ) Πίνακες για ορισμένα λήμματα, που έχουν αρχικούς χρόνους ρημάτων, παραθετικά επιθέτων και κλίση ανώμαλων ουσιαστικών, επιθέτων και αντωνυμιών, που διευκολύνουν το μαθητή να έχει καλύτερη εποπτεία του προσφερόμενου

γλωσσικού υλικού. Στην περίπτωση ενός πίνακα ρήματος όπου εμφανίζονται ορισμένοι μόνον χρόνοι της ενεργητικής ή μεσοπαθητικής φωνής, το εξαγόμενο συμπέρασμα είναι ότι οι μη αναφερόμενοι χρόνοι του ρήματος δεν είναι εύχρηστοι ή ότι σπάνια χρησιμοποιούνται. Για τους αρχικούς χρόνους ορισμένων σύνθετων ρημάτων ο χρήστης παραπέμπεται στους αρχικούς χρόνους του απλού ρήματος για λόγους οικονομίας χώρου, παρά το γεγονός ότι το σύνθετο ρήμα δεν εμφανίζεται αναγκαστικά σε όλους τους χρόνους του απλού ρήματος. Το γεγονός αυτό δεν το αγνοεί ασφαλώς ούτε το LSJ, που δεν καταχωρίζει τους χρόνους πολλών σύνθετων ρημάτων με σχολαστική ακρίβεια, όπως κάνει για τα απλά, παρά μόνον ορισμένων πολύ εύχρηστων. Τη μορφολογική και φωνολογική εικόνα της σύνθεσης [λ.χ. *συλλέγω, συν-έλεγον*] στις περιπτώσεις αυτές τη συμπληρώνει ο καθηγητής.

(δ) Η **σημασία** του λήμματος, που είναι τυπωμένη με καφέ κανονικά στοιχεία [**ἄ-βαξ, -ακος, ὁ** πλάκα, σανίδα]. Εάν το λήμμα έχει περισσότερες από μία σημασίες, τότε γίνεται κατάταξη των σημασιών. Οι κύριες σημασίες σημειώνονται με έντονα τυπωμένους αραβικούς αριθμούς σε μπλε χρώμα [**1., 2., 3. ...**], ενώ οι ιδιαίτερες σημασιολογικές αποχρώσεις δηλώνονται με ελληνικά πεζά στοιχεία, έντονα τυπωμένα, σε μπλε χρώμα επίσης [**α., β., γ. ...**]. Σε περιπτώσεις παγιωμένων συνδυασμών λέξεων (ή φρασεολογισμών), ιδιωτισμών ή παροιμιών, που συνοδεύονται από ερμηνευτικές πληροφορίες, χρησιμοποιείται μπλε βούλα [•], λ.χ. στο λ. **Ἀβδηρίτης, -ου, ὁ:**

- ως *Ἀβδηρίτας* οι αρχαίοι Έλληνες ονόμαζαν παροιμιωδώς τους ηλιθίους. Η ίδια βούλα χρησιμοποιείται για να εισαγάγει μια εξειδικευμένη σημασία του βασικού λήμματος ή του υπολήμματος.

(ε) Το **παράδειγμα** χρήσης, που παρατίθεται αμέσως μετά τις σημασιολογικές πληροφορίες, από τις οποίες χωρίζεται με διπλή τελεία. Τα παραδείγματα, που προέρχονται στην πλειονότητά τους από αττικά πεζά κείμενα, αλλά ορισμένα έχουν απλοποιηθεί για να είναι ευκολότερα κατανοητά από το μαθητικό κοινό, είναι τυπωμένα με πλάγια στοιχεία. Ακολουθούνται από το σύμβολο ίσον [=] και από τη μετάφρασή τους στην κοινή νεοελληνική [**δόκησις, -εως, ἡ** ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ **1.** γνώμη, εντύπωση: *ἡ δόκησις τῆς ἀληθείας μόλις βεβαιούται* = η εντύπωση ότι ο ομιλητής λέει την αλήθεια με δυσκολία εμπεδώνεται].

(στ) Η **οικογένεια λέξεων**, που εισάγεται με το ειδικό σύμβολο **†** σε μπλε χρώμα και αφορά τη συμμετοχή του ληματικού τύπου σε παράγωγες και σύνθετες λεξικές μονάδες, που σημειώνονται ως **παράγ(ωγα)** και **σύνθ(ετα)** σε έντονο πράσινο χρώμα.

(ζ) Τα **συνώνυμα** και **αντώνυμα**, που εισάγονται με τα σύμβολα = και ≠ αντίστοιχα σε έντονο μπλε χρώμα.

(η) Οι **αντίστοιχοι τύποι της κοινής νεοελληνικής**, όπου επισημαίνεται η μορφολογική και σημασιολογική εξέλιξη της ίδιας λέξης στη ΝΕ. Η εισαγωγή στην κατηγορία αυτή γίνεται με την ένδειξη **NE** σε έντονο μπλε χρώμα. Πρέπει να σημειωθεί ότι δεν προσδιορίζονται όλες οι σημασίες που έχει η λέξη στη ΝΕ, αλλά επιλέγονται μόνον εκείνες που συμπίπτουν με τις αρχαιοελληνικές σημασίες της λέξης που παρατίθενται. Επίσης, όταν σημειώνεται ότι η λέξη στη ΝΕ χρησιμοποιείται με άλλες σημασίες, δε σημαίνει ότι αυτές οι άλλες σημασίες κατ' ανάγκην δεν ανάγονται στην αρχαία εποχή, αλλά ότι πάντως δεν ανήκουν στις αρχαιοελληνικές σημασίες που επιλέχθηκαν να παρατεθούν.

(θ) Η **ετυμολογία** μέσα σε όρθιες αγκύλες [ ] με κανονικά μαύρα στοιχεία. Για λόγους οικονομίας η ετυμολογία δίνεται με κάθε δυνατή συντομία και δεν είναι πάντοτε εύκολο να γίνει κατανοητή από το μαθητή, γιατί προϋποθέτει τη γνώση στοιχειωδών κανόνων της αρχαίας ελληνικής ιστορικής γραμματικής, που δυστυχώς δε διδάσκεται στη Μέση Εκπαίδευση. Συνεπώς, η ετυμολογία απευθύνεται περισσότερο στον καθηγητή, που μπορεί να τη διδάξει στο μαθητή ιδίως αν συμβουλευτεί ορισμένα βασικά βοηθήματα που περιλαμβάνει η βιβλιογραφία. Συχνά γίνεται αναφορά σε συγγενικούς και παράλληλους τύπους των άλλων ινδοευρωπαϊκών γλωσσών, για να κατανοήσει ο μαθητής ότι η ελληνική είναι μέλος της μεγάλης αυτής οικογένειας γλωσσών που καλύπτει ολόκληρη την Ευρώπη και φτάνει ως τις Ινδίες. Βασικό στοιχείο της ετυμολογικής ανάλυσης είναι αν η ετυμολογούμενη λέξη είναι παράγωγη ή σύνθετη. Οι ινδοευρωπαϊκές γλώσσες σημειώνονται με έντονο πράσινο χρώμα [**λιθ.** = λιθουανικός], όπως και οι ενδείξεις για την αβέβαιη ή άγνωστη ετυμολογία [**αβέβ. ετυμ.** = αβέβαιας ετυμολογίας ή **άγν. ετυμ.** = άγνωστης ετυμολογίας]. Γλωσσικοί τύποι που σημειώνονται με αστερίσκο [**βαλανο- < *g^wol-eno*] δε μαρτυρούνται στις αντίστοιχες γλώσσες.

Ελπίζουμε ότι το λεξικό αυτό, που αποτελεί την πρώτη προσπάθεια στη χώρα μας για τη σύνταξη λεξικού της αρχαίας ελληνικής για σχολική χρήση, θα αποτελέσει την αφορμή για τη σύνταξη και άλλων ανάλογων λεξικών στο μέλλον, που θα στηρίζονται στις παρατηρήσεις και την παιδαγωγική εμπειρία των συναδέλφων που διδάσκουν στη Μέση Εκπαίδευση, ώστε να φτάσουμε κάποτε σε μορφή λεξικών των κλασικών γλωσσών που θα είναι εύληπτα στο μαθητή και χρήσιμα στον εκπαιδευτικό.

Η Συντακτική Ομάδα

Χαράλαμπος Συμεωνίδης, *Ομότιμος Καθηγητής Α.Π.Θ.*

Γεώργιος Ξενής, *Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Κύπρου*

Ασημάκης Φλιάτουρας, *δρ Φιλολογίας*

ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΣΥΜΒΟΛΩΝ

με καφέ χρώμα	σημειώνεται η σημασία της λέξης
σε πλαγιαστά γράμματα	γράφεται κυρίως το αρχαίο παράδειγμα ή παράθεμα, αλλά δευτερευόντως γράφονται και ορισμένοι υπολημματικοί τύποι
= (σε μαύρο χρώμα)	εισάγει τη μετάφραση του αρχαίου παραδείγματος ή παραθέματος στη νέα ελληνική
= (σε έντονο μπλε χρώμα)	συνώνυμα (αρχαίες λέξεις με παρόμοια σημασία)
≠ (σε έντονο μπλε χρώμα)	αντώνυμα (αρχαίες λέξεις με αντίθετη σημασία)
« »	μέσα σε εισαγωγικά περικλείεται η σημασία κάποιων χρόνων, συνωνύμων και αντωνύμων, νεοελληνικών λέξεων και λέξεων στο πλαίσιο συνήθως του ετυμολογικού τμήματος του λήμματος
†† (σε μπλε χρώμα)	οικογένεια της λέξης (λέξεις που έχουν την ίδια ρίζα / βάση με το ληματικό τύπο, τα παράγωγα και τα σύνθετά της)
NE (σε έντονο μπλε χρώμα)	λέξεις της νέας ελληνικής που προήλθαν από τις αντίστοιχες λέξεις της αρχαίας γλώσσας
☞ (σε έντονο μπλε χρώμα)	βλέπε
[ ]	μέσα σε αγκύλες περιλαμβάνεται το ετυμολογικό τμήμα του λήμματος
> (στο ετυμ. τμήμα)	εξελιίσσεται/εξελίχθηκε σε, π.χ. <i>αἴθ-ω + -ρα</i> > <i>αἴθρα</i> , ή
< (στο ετυμ. τμήμα)	προέρχεται/προήλθε από, π.χ. <i>αἴθρα</i> , ή < <i>αἴθ-ω + -ρα</i>
* (στο ετυμ. τμήμα)	δε μαρτυρείται ο τύπος, δεν απαντά πουθενά μέσα στα κείμενα και είναι εντελώς υποθετικός (π.χ. * <i>ἀγάλλομαι</i> > <i>ἀγάλλομαι</i> , * <i>wek-</i> : <i>ἄκων</i>)

ΒΡΑΧΥΓΡΑΦΙΕΣ

αβέβ(αιος)	βαλτ(ικός)	ετυμ(ολογία)
αγγλ(ικός)	βαλτο-σλαβ(ικός)	ηχομιμ(ητικός)
αγγλοσαξον(ικός)	βεβαιωτ(ικός)	θεσσαλ(ικός)
άγν(ωστος)	βλ(έπε)	θρακ(ικός)
ΑΕ = αρχαίος ελληνικός	γαλατ(ικός)	ιλλυρ(ικός)
αθροιστ(ικός)	γεν(ική)	ινδ(ικός)
αιγυπτ(ιακός)	γερμ(ανικός)	ΙΕ = ινδοευρωπαϊκός
αιολ(ικός)	γοτθ(ικός)	ιρλ(ανδικός)
αιτ(ιατ)(ική)	δάν(ειος)	ισλ(ανδικός)
ακκαδ(ικός)	δεικτ(ικός)	ιταλ(ικός)
αλβ(ανικός)	δηλ(αδή)	ιων(ικός)
αμετάβ(ατος)	δημοτ(ικός)	κ.ά. = και άλλα
αναδιπλ(ασιασμός)	διαλ(εκτικός)	καρ(ικός)
αναφορ(ικός)	δοτ(ική)	καυκασ(ιανός)
αντίθ(ετος)	δωρ(ικός)	κλητ(ική)
αντικ(είμενο)	εβρ(αϊκός)	κρητ(ικός)
αντων(υμία)	εγκλιτ(ικός)	κτλ. = και τα λοιπά
αόρ(ιστος)	έκφρ(αση)	κυπρ(ιακός)
απαρέμφ(ατο)	ελλ(ηνικός)	λατ(ινικός)
απλολ(ογία)	ενεργ(ητικός)	λ(έξη)
απρόσ(ωπος)	ενεστ(ώτας)	λ(ήμμα)
αργολ(ικός)	ένθ(ημα)	λιθ(ουανικός)
αρκ(αδικός)	εν(ικός)	λόγ(ιος)
αρμ(ενικός)	ενν(οείται)	λοκρ(ικός)
αρνητ(ικός)	επέκτ(αση)	λυδ(ικός)
αρσεν(ικός)	επιγρ(αφή)	λ.χ. = λόγου χάριν
αρχ(αίος)	επίθ(ημα)	μακεδ(ονικός)
ασυναίρ(ετος)	επίρρ(ημα)	μέλλ(οντας)
αττ(ικός)	επιφ(ώνημα)	μεσογ(ειακός)

μεταβ(ατικός)	πβ. = παράβαλε	σλαβ(ικός)
μεταγεν(έστερος)	περιληπτ(ικός)	σλοβακ(ικός)
μεταπτ(ωτικός)	περσ(ικός)	σλοβεν(ικός)
μεταφορ(ικός)	πιθ(ανός)	σουμερ(ικός)
μικρασ(ιατικός)	πληθ(υντικός)	στερ(ητικός)
μόρ(ιο)	ποιητ(ικός)	συγγεν(ικός)
μτχ. = μετοχή	προεκτετ(αμένος)	συγκρ(ιτικός)
μυκην(αϊκός)	προελλ(ηνικός)	συνεσταλμ(ένος)
NE = νεοελληνικός, ή, -ό	πρόθ(εση)	συνηρημ(ένος)
ομόρρ(ιζος)	προθεμ(ατικός)	συνθ(ετ)(ικός)
ονομαστ(ική)	προθετ(ικός)	σύνθ(ετος)
οσετ(ικός)	προστ(ακτική)	σύνθ. λ. = σύνθετη
ουδ(έτερος)	πρόσ(ωπο)	λέξη
ουμβρ(ικός)	προσ(ωπ)(ικός)	συντ(ελεσμένος)
ουσιαστικοπ(οίηση)	πρωσ(ικός)	τοχαρ(ικός)
παθ(ητικός)	π.χ. = παραδείγματος	υπερθετ(ικός)
παρ(αγωγικός)	χάριν	υπερσ(υντέλικος)
παράγ(ωγος)	ρ(ήμα)	υποκοριστ(ικός)
παράγ. λ. = παράγωγη	ρηματ(ικός)	φοινικ(ικός)
λέξη	ρωσ(ικός)	φρ(άση)
παρακ(είμενος)	σημ(ασία)	φρυγ(ικός)
παράλλ(ηλος)	σημιτ(ικός)	χετιτ(ικός)
παρατ(ατικός)	σκυθ(ικός)	

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

(1) *A Greek-English Lexicon*, compiled by Henry George Liddell and Robert Scott, revised and augmented throughout by Sir Henry Stuart Jones, with the assistance of Roderick McKenzie and with the cooperation of many scholars, ένατη έκδοση (πρώτη το 1843), Oxford 1940. With a revised supplement, edited by P.G.W. Glare, with the assistance of A.A. Thomson, Oxford 1996.

(2) Ελληνική μετάφραση της όγδοης έκδοσης (1897) του προηγούμενου λεξικού αποτελεί το *Μέγα Λεξικόν της Ελληνικής Γλώσσης*, μεταφρασθέν εκ της Αγγλικής εις την Ελληνικήν υπό Ξενοφώντος Π. Μόσχου, δ.φ., καθηγητού, διά πολλών δε βυζαντινών ιδίως λέξεων και φράσεων πλουτισθέν και εκδοθέν επιστασία Μιχαήλ Κωνσταντινίδου, τόμοι 4, Αθήνα (χωρίς χρονολογία).

(3) Σταματάκος Ιωάννης, *Λεξικόν της αρχαίας ελληνικής γλώσσης*, Αθήναι 1949.

(4) *An Intermediate Greek-English Lexicon* founded upon the seventh edition (1883) of Liddell and Scott's *Greek-English Lexicon*, Oxford 1889 (επανεκτύπωση 2001).

(5) *A Lexicon abridged from Liddell and Scott's Greek-English Lexicon*, Oxford 2001 (επανεκτύπωση της πρώτης έκδοσης, 1891).

(6) Allen W.S., *Vox graeca. A guide to the pronunciation of Classical Greek*, Cambridge 1974. Ελληνική μετάφραση Μ. Καραλή και Γ. Παράσογλου, *Η προφορά της Ελληνικής στην κλασική εποχή*, Θεσσαλονίκη (Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Α.Π.Θ.), 2000.

(7) Buck, Carl Darling, *Introduction to the Greek Dialects*, Chicago 1928.

(8) Chantraine Pierre, *Dictionnaire étymologique de la langue grecque. Histoire des mots*, τόμ. 1-2, Paris 1968-1980.

(9) Frisk Hjalmar, *Griechisches Etymologisches Wörterbuch*, Heidelberg 1960-1973.

(10) Σταματάκος Ιωάννης, *Ιστορική γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής κατά τα πορίσματα της συγκριτικής γλωσσολογίας*, τόμ. 1-2, Αθήνα 1968.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ

- Αίσχίνης: Κατὰ Κτησιφώντος
Περὶ τῆς παραπρεσβείας
Κατὰ Τιμάρχου
- Ἄνδοκίδης: Περὶ τῆς ἑαυτοῦ καθόδου
Περὶ τῆς πρὸς
Λακεδαιμονίους εἰρήνης
Περὶ τῶν μυστηρίων
- Ἀντιφῶν: Περὶ τοῦ Ἡρώδου φόνου
Περὶ τοῦ χορευτοῦ
Τετραλογία Α΄, Β΄, Γ΄
Φαρμακείας κατὰ τῆς
μητριᾶς
- Ἀριστοτέλης: Ἠθικὰ Νικομάχεια
Περὶ τὰ ζῶα ἱστορίαι
Πολιτικά
Ῥητορικὴ
- Δείναρχος: Κατ’ Ἀριστογείτονος
Κατὰ Δημοσθένους
Κατὰ Φιλοκλέους
- Δημοσθένης: Κατὰ Λεπτίνου
Κατὰ Μειδίου
Κατὰ Φιλίππου Α΄
Ὀλυνθιακὸς Α΄, Β΄, Γ΄
Περὶ Ἀλοννήσου
Περὶ συμμοριῶν
Περὶ τῆς ἀτελείας πρὸς
Λεπτίνην
Περὶ τῆς
παραπρεσβείας
Περὶ τῆς τῶν Ῥοδίων
ἐλευθερίας
Περὶ τοῦ στεφάνου
Πρὸς τὴν ἐπιστολὴν τὴν
Φιλίππου
Φιλιππικὸς Α΄, Β΄, Γ΄
Πρὸς Βοιωτὸν περὶ τοῦ
ὀνόματος
- Θουκυδίδης: Ἱστορίαι
- Ἴσοκράτης: Ἄρροπαγιτικὸς
Ἑλένης ἐγκώμιον
Εὐαγόρας
Νικοκλῆς
Πανηγυρικὸς
Παναθηναϊκὸς
Περὶ τῆς ἀντιδόσεως
Περὶ τῆς εἰρήνης
Πρὸς Νικοκλέα
Φίλιππος
- Λυκοῦργος: Κατὰ Λεωκράτους
- Λυσίας: Κατὰ Ἀγοράτου
Κατὰ Ἐρατοσθένους
Ἐπὲρ τοῦ Ἐρατοσθένους
φόνου ἀπολογία
- Ξενοφῶν: Ἀπομνημονεύματα
Ἑλληνικὰ
Κύρου Ἀνάβασις
Κύρου παιδεία
Οἰκονομικὸς
Συμπόσιον
- Πλάτων: Ἀπολογία Σωκράτους
Γοργίας
Εὐθύδημος
Εὐθύφρων
Ἰππίας μείζων
Κρατύλος
Κρίτων
Λάχης
Μένων
Νόμοι
Πολιτεία
Πρωταγόρας
Συμπόσιον
Φαίδων
Φαῖδρος
Χαρμίδης